

שפת אמת על התורה

עש"ק פ' ויקהל-פקודי ופרשת החודש, תשפ"ג

Sponsored by Mark Goldin in honor of his father,

Arthur Goldin, Ahron ben Yitzchak Hertz, whose yahrtzeit was 14 Adar

1. פרשת ויקהל (שמות לו:ד-ז)

(ד) ויבאו כל החכמים העשים את כל מלאכת הקדש איש איש ממלאכתו אשר המה עשים: (ה) ויאמרו אל משה לאמר מרבים העם להביא מדי העבודה למלאכה אשר צנה יקנך לעשת אתה: (ו) ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש ויפלא העם מהביא: (ז) והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשות אתה והותר:

שפת אמת שמות פרשת ויקהל שנה תרלה

בפסוק מרבים העם להביא כו' ויצו משה כו' ויכלא העם מהביא. יש להבין מה זה האריכות בתורה בענין זה. ונראה כי ראו הצדיקים והחכמים כי נתפשט ההתנדבות יותר מהראוי. וחששו שלא יהי' עוד ברצון אמת לשם שמים. כי הכל הולך אחר הרצון לש"ש. ואיתא כי יש בכל דבר בחי' רצוא ושוב פי' עפ"י מ"ש בשם הבעש"ט לראות שמכל עבודה יקבל יראה ובושה כי כשגומר כל מעשיו בא לידי גבהות. אבל כשחוזר באמצע לאחוריו בחשבו לפני מי הוא עומד. זה עצמו תיקון המעשה כראוי. ומרע"ה והחכמים שמרו מעשי בני"ש לא להתערב בו פניות כנ"ל: ובס' אור החיים מדייק לשון הי' דים כו' והותר. דסתרי אהדדי... ולפי דרכנו פרשנו כי עי"ז שמנעו עצמם אח"כ מהריבוי כדכתיב ויכלא העם. עי"ז תיקנו זאת היתרון שלא נתקלקל הנדבה ע"י התפשטות כנ"ל. ושמעתי מאא"ז מו"ר ז"ל פי' הפסוק מה יפו פעמיד בנעלים בת נדיב ופי' כי נדיבות הרצון צריך מנעל ושמירה שלא יתפשט הרצון והחשק לדברים אחרים כו'...

שפת אמת שמות פרשת ויקהל שנה תרמא

בפ' מרבים העם. כתבתי כבר במ"א... ואיתא אחד המרבה והממעט ובלבד שיכוין לבו לשמים. ויתכן לפרש על המרבה כי הריבוי צריך שמירה שיה' לשם שמים כראוי. ועי' בטור או"ח סי' א' שנראה ג"כ שהבין כך...

טור או"ח סי' א'

והתפלה שיתפלל אדם באותה שעה על החורבן והפיזור רצוייה וקרובה להתקבל ויפיל תחנתו לפני המקו' א' המרב' וא' הממעט ובלבד שיכוין לבו בתחנוניו כי טוב מעט בכוונה מהרבות בהם שלא בכוונה...

פרדס יוסף (פ' תרומה)

והרבי ר' בונם ז"ל אמר דבלבד שיכוין לבו לא קאי על הממעט, רק על המרבה, דהממעט העני בודאי בנדבתו מכוין לבו לשמים.

שפת אמת שמות פרשת ויקהל שנה תרמ

בפסוק (לו:ג) [ויקחו מלפני משה את כל התרומה כו' והם הביאו אליו עוד] נדבה בפקר בפקר. כי העיקר לתת נדבה ברצון הלב ראשית לכל הרצונות שיש בכל יום רצון חדש לכל נפש ישראל. וחז"ל רמזו על המן שירד להם בבוקר והוא כנ"ל דכתיב ומשביע לכל חי רצון והוא רוחניות המזון כמו שהי' במן ודו"ק היטב:

2. פרשת ויקהל (לה:כב)

ויבאו האנשים על הנשים כל נדיב לב הביאו חח ונגזם וטבעת וכומז כל כלי זָהָב וְכָל אִישׁ אֲשֶׁר הֵנִיף תְּנוּפֶת זָהָב לִיקוֹן:

שפת אמת על התורה

עש"ק פ' ויקהל-פקודי ופרשת החודש, תשפ"ג

Sponsored by Mark Goldin in honor of his father,

Arthur Goldin, Ahron ben Yitzchak Hertz, whose yahrtzeit was 14 Adar

שפת אמת שמות פרשת ויקהל שנה תרלה

בשם אמו"ז ז"ל על פסוק ויבואו האנשים על הנשים עפ"י מאמר רז"ל במקום שבע"ת עומדים אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד. וז"ש האנשים שחטאו בזהב העגל באו בחילא סגי על הנשים שלא חטאו כו'. וזה פי' תשובה שע"י שלוקח לו דרך מרצון החטא איך לעשות רצון עליון כמאמר עשה רצונו כרצונך. נמצא מחזיר רצון החטא למוטב. כי כל הרצונות אשר לא לה' המה נמצאים באדם רק כדי ללמוד דרך לעבודתו ית' ונמצא משיב הרצון למקומו. וזה המקום אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד בו כי לא נמצא להם רצון עמוק כזה:

אורות התשובה (פ"ט, אות ה')

ועוד יותר שצריך לברר את הטוב הנמצא בעומק הרע ולחזק אותו – באותו הכח עצמו שבורחים מן הרע, כדי שתהיה התשובה כח פועל לטובה, המהפכת את כל הזדונות לזכויות.

אורות התשובה (פ' י"ב, אות א')

הרצון העז, הפורץ כל גבול, שגרם לחטא, הוא בעצמו נעשה כח חי ופועל גדולות ונשגבות לטובה ולברכה.

תוספות בבא מציעא פד.

אי הדרת בדך כו' - מכאן אמר ר"ת דר"ל מתחלה ידע הרבה אלא שפרק עול תורה ונעשה עם הארץ ועסק בלסטיות מדקאמר אי הדרת בדך משמע להיות כבתחלה ולא תפרוק עול תורה מעליך וקאמר נמי מאי אהנית לי התם קרו לי רבי...

3. שמות רבה (וילנא) פרשה פרשת פקודי

א [לח, כא] אלה פקודי המשפן [משפן העדת אשר פקד על פי משה וגו'], כך פתח ר' תנחומא בר אבא (משלי כח) איש אמונות רב ברכות אתה מוצא כל מי שהוא נאמן הקדוש ברוך הוא מביא ברכות על ידיו... איש אמונות זה משה שהוא נאמנו של הקדוש ברוך הוא, שנאמר (במדבר יב) לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא, הוי איש אמונות רב ברכות שכל הדברים שהיה גזבר עליהם היו מתברכים לפי שהוא נאמן...

שפת אמת שמות פרשת פקודי שנה תרלב

במדרש איש אמונות רב ברכות כו' זה משה אף להעשיר זה קרח כו'. כי קשה לו למה נמנו דברי המשכן. והברכה שולטת בדבר שאינו מנוי. והתשובה בזה"ק ג"כ שכיון שהי' המנין ע"י משה רע"ה הי' בו ברכה. וכלל הדברים מה שבמנין אין ברכה שולטת כיון שנפרד כל אחד בפני עצמו. ובלי מנין הוא בכלל ובכלל יש ברכה כי הכלל דבוק בשורש ומקור הברכה שמשם נמשך חיות לכל. ולכך מי שהוא איש אמונות פי' שנמשך אחר השורש ואף שעושה מעשים גשמיים בפעולת הטבע מ"מ יודע וזוכר שהכל מהשי"ת שורה ברכה במעשיו. וזה היפוך אף להעשיר. דאיתא איזהו עשיר השמח בחלקו. פי' שכל הרצון בעשרו רק מכח שמיוחד הוא לחלקו מאחר שהזמין לו השי"ת זה. ולכן אינו אף להעשיר כי כל רצונו במה שמיוחד הוא לו.

שפת אמת שמות פרשת פקודי שנה תרלא

...כי כל ריבוי הוא למטה כמ"ש בסי' הישר כי כל המתקרב להקדושה נתמעט ונעשה אחד... וזהו כל ענין המשכן כנ"ל להמשיך הארה עליונה גם תוך עבודה ועשי' כנ"ל. ולכך הוקם ג"כ בר"ח ניסן כנ"ל החודש הזה לכם...

שפת אמת פרשת החודש שנה תרלא

והנה זה עיקר הרצון מאתנו להיות הארת הקדושה נמצאת בכל מעשה גשמי ג"כ כי לזאת נשתלח האדם לעולם הזה. וכתוב החודש הזה לכם. הפי' בידינו למצוא התחדשות בכל מעשה. [לכם לכל צרכיכם]. וכשהמעשה דבוק בפנימיות חיות השי"ת. כח הפועל בנפעל. אז יש תמיד התחדשות דכתיב אין כל חדש כו'. וע"י הביטול לשורש שלמעלה מהשמש. ע"י יש התחדשות תמיד. כי זה פי' ר"ח.